

trumoma privreli k morju, so bili silno presunjeni in ginjeni. Mnogi so glasno jokali, drugi pokleknili pred svetnika in ga prosili odpuščenja. To se vé, da je svetnik porabil to priliko in tako v živo popisal hudobijo greha, posebno krivoverstva, da se je spreobrnilo vse mesto razun peščice trdovratnih hudobnežev.

Črtice iz mušjega življenja.

Pri Muhovčevih so baš odvečerjali; dekla je pobrisala po mizi raztresene krompirjeve olupke in obile ostanke mlečne kaše. Gospodar Muhovec je godrnjal po stari navadi, da dekla skoraj vedno več odnese nego prinese na mizo, — a kaj se hoče? Otroci so otroci, družina pa tudi ne dosti bolja. Muham, katerih je bilo pri Muhovčevih vedno vse črno, je bila pa ta otroška nemarnost prav po volji, — kako prijetno se je srkalo hladno mleko z mize.

Po večerji so sedle, ali bolje, obesile so se muhe na okajeni hišni strop ter si pri svitu slabo brleče leščerbe pripovedovale vesele in žalostne dogodke minolega dne.

„Danes sem bila v mestu v šoli“, oglesi se jedna izmej starejih muh. „No, kaj me gledate tako debelo? Saj to ni Bog si ga vedi kaj tacega. Bila sem v šoli, pravim, in to ne v naši vaški šoli, v kateri itak do dobra poznam vse paglavce, — ne, bila sem v višji šoli v mestu. Kdo bi se tudi vedno in vedno potikal po kmetih, posebno če prebiva tako blizu mesta, kakor me. Ve seveda obirate se le bolj po kmečkih hišah, da, celo po hlevih in drugih zloglasnih kotih, moj duh pa hrepeni po višjem, po omiki, izobrazbi. Da se pa človek, — to se pravi muha — izobrazi, treba, da kakor človek pridno obiskuje šole. Naše ljudske šole do cela sita, sklenila sem danes, ogledati se nekoliko po višjih mestnih šolah.“

Ko sem se zjutraj nakosila tu-le pri Muhovčevih pošteno, — mimogrede rečeno svetujem isto vsaki izmej vas, katera hoče potovati v mesto, kajti v mestu je slabo pa tudi nevarno za nas muhe; pred nosom nam zapirajo vrata in okna, sproti pospravijo vsako drobtinico raz mizo, nasprotno pa nam nastavljajo sladki a smrtonosni strup. V tem oziru je na kmetih mnogo bolje, posebno tu-le pri našem gospodarju, zato smo mu pa tudi me muhe dale lepo ime Muhovec. Po prelepi stari navadi zajema tu cela družina iz jedne velike sklede; nekoliko iz nerodnosti, nekoliko pa tudi nalašč, napravijo otroci tako imenovane „rimske ceste“ po mizi, katere so nam muham tako po volji. To vam je pravo mušje življenje! — Toda kam sem zašla! Kje sem že prenehala? Aha! že vem. Ko sem se tedaj pri Muhovčevih dobro nakosila, napotim se v mesto. Skozi odprto okno zletim v šolsko sobo, ter se vsedem v varen kotiček, da si odtodi brezskrbno ogledam mestno šolsko življenje. In to vam je bilo življenje! Učitelja še ni bilo v šoli in učenci,

ali kakor se sami imenujejo, dijaki, razgrajali in razsajali so po šoli, da je bilo groza. Tu sta se vlekla dva za lase, tam zopet druga dva za ušesa, kričali so pa vsi, kakor bi bili obsedeni divjaki. Hkrati je bilo vsega konec, — vrata se odpro na stežaj in v sobo stopi učitelj, katerega pa dijaki kličejo „gospod profesor“. — Naš g. profesor je bil mož dolge, suhe postave, silno resnega obraza z naočniki na nosu in s palico v roci. Odloživši palico in klobuk, jame dečake radi divjega razgrajanja oštevati, da je kar grmelo po šoli. In to je bilo prav! No, slednjič se gospod pomiri in prične se poduk. In glejte čudo, pripovedoval je dijakom baš o nas muhah. Da bi bile me muhe toli imenitne, da nas po šolah proučujejo, kaj tacega bi se mi niti sanjalo ne. Profesor je govoril nekako tako-le: „Hišna muha je jedna najnavadnejših žuželk. Nahaja se povsod po hišah in okoli njih, nadleguje živali in ljudi, ker je jako sitna in vse onesaži.“ — „Kolikor besedij, toliko lažij. Le vprašajte pri Muhovčevih, je li na tem kaj resničnega. Meril nas je potem gospod profesor po dolgosti in širokosti, popisaval barvo našega hrbta in trebuha, preiskal nam srce in obisti. Slednjič je vzel veliko podobo razsteno, na kateri je bila naslikana muha, — toda kaka muha! Izvestno je bila večja nego tu-le Muhovčev črni maček. Gorje človeškemu rodu, da bi bile me muhe v istini tako velike! — Pripovedoval je še mnogo o drugih muhah in mušicah, a mene stvar ni več zanimala. Opazovati sem jela v jedni zadnjih klopij dečka bistrega obraza, ki se je tudi pečal z nami muhami, a na jako žalosten način. Sedem bližje njega, da ga ložje opazujem. Sem in tja poseže si v dolge lase, izruje jeden las, seže zopet v papirnato, pod klopjo skrito škatljico, privleče iz nje vjeto muho, ter jo priveže na las. To delo ponavlja toli časa, da ima celo vrsto naših tovarišic nabranih na laseh. Proti koncu poduka odpre škatljico in iz nje se vzdigne črni roj druga k drugi privezanih muh počasi proti stropu. Pomika se roj sedaj proti desni, sedaj proti levi, dokler slednjič utrujen ne pade na mizo baš pred gospoda profesorja. To vam je bil krik in vik po šoli. Jeznobled skoči profesor izza mize, prične se ostra a žal brezuspešna preiskava, kajti baš naš hudodelec je kazal najbolj nedolžen obraz. Škoda za dečka, mislila sem si jaz, — tolika vztrajnost bi bila boljega dela vredna.

Mej tem je minula ura in profesor zapusti šolsko sobo, da napravi prostor profesorju latinščine. Ker govorimo me muhe le svoj mušji jezik, lahko si mislite, da me ni kar nič mikalo poslušati, kako bode dečakom ubijal latinščino v glavo. Želodec me je tudi že opominjal, da bi rad to svoje in tako sem zopet sfrčala skozi okno. Brenčala sem po mestu od hiše do hiše, a nikjer nobene „rimske ceste,“ — povsodi le tisti mali krožniki z otrovanim papirjem, po katerem je mrtvih ležalo toliko mojih neprevidnih tovarišic. Ni mi kazalo družega nego odleteti zopet proti domu. Vsa slaba sem prišla do Muhovca, kjer sem se pa kmalu zopet pokrepčala. Toda kaj je naši sicer tako živahni in razposajeni Muhelji? Drži se, kakor da bi ne znala do pet šteti.“ „Saj res!“ oglasijo se tudi druge muhe, „povej no vender, kaj pa se ti je pripetilo, Muheljca, da si tako klaverna?“

„Kaj da sem klaverna? Kaj se mi je pripetilo? Nič dobrega. Poslušajte tedaj!

Kakor vam je znano, dobiva Muhovčeva babica vsako popoldne skudelo kave za poboljšek. Kava je pa tudi meni nad vse in dobra babica mi je pusti vsaki dan nekaj kapljic na mizi. Tako je bilo tudi danes. Ko vam tako vsa zamaknena srebljem sladko pijačo, prisede oni-le na klopi speči potepin, rudečelasi Tonče k mizi, stegne počasi desno roko proti meni, upre sredinec ob palec ter pravi sam pri sebi: „To jo bom pa frcnil!“ Nisem utegnila premišljevati, kaj bi pomenila beseda „frcnil,“ kajti v istem trenutku udarilo je v me, kakor strela z jasnega, in omedlela odletela sem skozi odprto okno v travo. Koliko časa sem brez zavestno ležala v travi, ne morem vam povedati, a ko sem se zopet zavedela, čutila sem grozne bolečine po vsem životu. Poskušam noge, — te menda niso polomljene, kajti počasi, da si ob groznih bolečinah splezam na hišni zid; a rebra ta so pa menda vsa polomljena; tudi možgani morajo biti pretreseni, kajti vrti se mi po glavi, kakor da bi bila pijana, — z jedno besedo, tako sem pobita, da bi se mi sedaj-Je niti sladke kave ne poljubilo, in to je dovolj rečeno. To vam rečem: Gorje Tončetu, kakor hitro ozdravim! Ne bo se mi valjal po postelji, da bi ga že jutranje solnce obsevalo. Šegetala in pikala ga bom, da bode pomnil, kdaj je Muheljo tako grozovito „frcnil“.

„Tako je prav, Muhelja!“ oglesi se druga muha, „le nikomur ne prizanašati. Naj vam povem, kako sem se jaz danes maščevala nad Kobalovim študentom, nad tistim, ki ga imajo v šoli tako radi, da ga v vsakem razredu obdrže po dve leti. Pritepel se je domov, še predno so šole sklenili, češ da je bolan. Ta pa bolan! Z velikansko pipo v ustih postava okoli hiše ter samega dolzega časa ne ve kaj početi. Bog varuj, da bi prijel za kako delo. Oče Kobal godrnja nad postopačem, mati pa ga neguje, ko malo dete.

Na nas muhe ima posebno piko, menda zato, ker mu ne pustimo valjati se po postelji, ko se drugi ljudje že poté pri delu. Opravlja nas, kolikor le more. Včeraj je pripovedoval družini, da nismo niti Božje stvari, da nas je vstvaril — sam Bog nas ga varuj — sam peklenšček! — ta da je hotel vstvariti še bolj koristne živalice, nego so bučelice, a mesto njih prišle smo me muhe na svet. Kolikorkrat sem slišala v šoli govoriti, da vsaka stvar, tudi najmanjša, je stvar Božja, ta tepec pa pripoveduje take bedastoče o nas. Kmalu zatem je očital Bajtovemu Vrbanu, ki služi pri Kobalovih, da je bil oni dan pijan kakor muha! — seveda, kakor da bi bile me muhe Bog ve kake pijanke; in ko je Kobalova dekla, tista krmežljava Urša, pripovedovala, da je Faturjev Jože za smrt bolan, dejal je zasmehljivo: „No, pojde pa tje, kjer muh ni.“ Vprašam vas, ste li že kdaj slišale pametnega človeka tako govoriti? Danes si je pa izmislil nekaj posebno duhovitega. Ker nima puške, da bi hodil v hosto na lov, odreže si leskovo palico, pritrđi na gorenjem koncu kos okroglega usnja ter jame s tem orožjem pobijati nas muhe, ki smo se grele na hišnem zidu. Jaz sem bila kmalu v zavetju, a mnogo mojih tovarišic je postalo njegova žrtva. Maščevanje se mi je vzbudilo v srcu in prilika za to se mi je kmalu ponudila. Po kosilu natlači nepridiprav svojo

velikansko pipo s tobakom, vzame blazino raz posteljo ter leže pod tisto veliko tepko na vrtu, da bi malo zadremal.

To je bila ugodna prilika za maščevanje. Poiščem si nekaj iskušenih tovarišic, katere z manoj vred ne gredo tako hitro na limanice. Kmalu začne gospodič dremati, me muhe pa na delo; jedna ga šegeta po roki, druga mu zleze celo za vrat, a jaz si izberem prostor pod nosom, — tam so ljudje najbolj občutljivi. Nekaj časa otepava z rokami okoli sebe, piha s skremženimi ustnicami proti nosu, da ga je bilo smešno gledati, naposled pa ves razjarjen vstane ter godrnjaje nekaj o vražjih muhah, pobaše blazino in pipo ter si poišče prostor za skednjem, da bi ondi nadalje pasel lenobo. Na ta prostor res malo kdaj zaide kaka muha, ker ga skoraj nikdar solnce ne obsije, a danes smo napravile izjemo. Jedva je naš preganjalec zopet zadremal, že smo ga jele dražiti. Slednjič se mu jaz z vso silo zapodim v uho; v divji jezi skoči kvišku, zagrabi pipo ter zamahne za menoj, a pipa odleti na skedenj, kjer se na drobne koščke razdrobi. Ni bilo to krasno maščevanje? Sedaj naj vleče smrdljivi dim iz očetove čedre, katero je poprej tolikrat zasmehoval.“

„Dobro si jo pogodila!“ oglesi se zopet druga muha, — „prav nekaj tacega se je danes pripetilo tudi meni. Povabila sem se opoludne k Repeškovi na kosilo. Imeli so žgance s tropinami polite. Močno so mi zadišale tropine, kajti dolgo jih že nisem okusila. Ko je družina jedla, opazovala sem na peči sedeča malega hlapca, kako imenitno zna jesti žgance. Vrtal in vrtal je luknjo v skledi žgancev, dokler se mu zgornji del s tropinami vred ne prevrne pred žlico. Nekateri so se smejali, drugi jezili se, a gospodinja Repešulja, katero sosedje iz nagajivosti kličejo tudi „Repešuljca“, ga je pošteno ozmerjala. Za me je slabo kazalo, kajti z žganci se ne napravi „rimska cesta.“ Obrnila sem tedaj vso svojo pozornost na malega Jožka tam na koncu mize s skledico žgancev pred seboj, katere je raznašal po mizi, da je bilo veselje. Toda zmotila sem se, — tudi tu sem bila opeharjena. Jedva položi družina žlice iz rok, že vam vpije Repešulja: „Jera, hitro pospravi po mizi, da se ne bodo muhe pasle!“ In zgodilo se je tako. „Čakaj, ti skopa babura, to ti povrnem“, pravim jaz, ter se zakadim posodo noseči dekli v nos. Kakor Kobalovemu študentu s pipo, zgodilo se je Repeškovi Jeri s posodo; — črepinje so ležale po tleh, Repešuljca je kričala kakor obsedena, družina se je škodeželjno posmehovala, kar je Repešuljco še bolj razjarilo, jaz pa sem zadovoljna sama s seboj odletela skozi okno, iskat si druge obeda.“

„Dobro si jo plačala skopuljo,“ oglesi se ves mušji zbor in vsaka bi rada povedala še svoje dogodke, toda oglesi se najstarejša izmej njih in pravi: „Tiho sedaj pa spat! Noč je kratka in jutri bo treba zgodaj na noge. Lehko noč!“ — „Lehko noč!“ Zašumelo je po mušjem zboru in tihota je nastala v Muhovčevi hiši.

Fr. Medic.

